

State University of New York College at Buffalo - Buffalo State University

Digital Commons at Buffalo State

World War II Documents of Special Interest

Drzewieniecki Collections

1946

Letter from British Foreign Minister Ernest Bevin in Which He Attempts to Persuade Polish Soldiers Serving in Polish Units Under Overall British Command to Return to Poland

Ernest Bevin

Follow this and additional works at: <https://digitalcommons.buffalostate.edu/wdrzspecialdocs>

Recommended Citation

"Letter from British Foreign Minister Ernest Bevin in Which He Attempts to Persuade Polish Soldiers Serving in Polish Units Under Overall British Command to Return to Poland." World War II Documents of Special Interest. Drzewieniecki Collections. Archives & Special Collections Department, E. H. Butler Library, SUNY Buffalo State.

<https://digitalcommons.buffalostate.edu/wdrzspecialdocs/7>

This Book is brought to you for free and open access by the Drzewieniecki Collections at Digital Commons at Buffalo State. It has been accepted for inclusion in World War II Documents of Special Interest by an authorized administrator of Digital Commons at Buffalo State. For more information, please contact digitalcommons@buffalostate.edu.

Do wszystkich członków Polskich Sił Zbrojnych.

Rząd Brytyjski podkreślił już wielokrotnie, że w sprawie Polskich Sił Zbrojnych, będących obecnie pod dowództwem brytyjskim, jego polityka dąży do tego, aby członkowie tych Sił w największej ilości wracali do Polski z własnej woli i w warunkach godnych wielkiego wkładu, którym przyczynili się do zwycięstwa Zjednoczonych Narodów. Zgodnie z tą polityką Rząd Brytyjski w ostatnich miesiącach prowadził układy z Tymczasowym Polskim Rządem Jedności Narodowej, który jest uważany przez Rząd Brytyjski, jak również przez inne Rządy, za jedyny autorytet, mający prawo mówienia w imieniu Polski. Przedmiotem tych pertraktacji były warunki, w których na wypadek ich powrotu do Polski żołnierze, marynarze i lotnicy zostaną przyjęci w własnym kraju. Wskutek tych rokowań Tymczasowy Rząd Polski złożył Rządowi Brytyjskiemu oświadczenie wyłuszczające swoją politykę w danej kwestii. Tekst tego oświadczenia w załączeniu.

Rząd Brytyjski uważa tę deklarację za zadawalną. W świetle przyrzeczeń otrzymanych od Tymczasowego Rządu Polskiego Rząd Brytyjski po powtórzonemu zbadaniu całej tej sprawy, przyszedł do przekonania, że wszyscy członkowie Polskich Sił Zbrojnych, którym powrót do Kraju jest możliwy, powinni wrócić jaknajprędzej, korzystając z obecnie przez Tymczasowy Rząd podanych im warunków, a to celem przyczyniania się do odbudowania uwolnionej Polski. Jedynie w ten sposób będą mogli służyć swojemu Krajowi zgodnie z jego wielką tradycją.

Jednakowoż ci żołnierze, którzy, zdając sobie sprawę z całokształtu obecnego stanu rzeczy, uważają swój powrót do Polski za niemożliwy, będą traktowani, w miarę naszych sił i środków, w sposób godny ich wielkich zasług. W wykonaniu polityki zawartej w orędziu p. Churchill'a Rząd Brytyjski, współpracujący z innymi Rządami, będzie przychodził ze wszelką jemu możliwą pomocą tym, którzy walczyli obok nas podczas całej wojny, celem umożliwienia im rozpoczęcia nowego życia poza Polską wraz z rodzinami i z osobami, będącymi od nich zależne. Ale po najdokładniejszemu zbadaniu całej sprawy Rząd Brytyjski poczuwa się zobowiązany stwierdzić, iż żadnych dalszych przyrzeczeń dać nie może. Nie idzie w rachunek, żeby Polskie Siły Zbrojne, czy to armja lądowa, czy marynarka, czy lotnictwo, będące obecnie pod dowództwem brytyjskim, zostały zachowane przez Rząd Brytyjski jako niezależne siły zbrojne, pozostające poza granicami Kraju. Rząd Brytyjski zamierza w możliwie bliskim czasie zwolnić od służby tych żołnierzy, którzy nie będą chcieli powracać do Polski. Co więcej, Rząd Brytyjski nie może dawać członkom Polskich Sił Zbrojnych żadnych gwarancji, iż oni wszyscy będą mogli osiedlać się na terenach brytyjskich, czy to w Wielkiej Brytanji, czy też za morzem.

W imieniu Rządu Brytyjskiego zwracam się do każdego członka Polskich Sił Zbrojnych z osobną z usilną prośbą o sumienne zastanowienie się nad tymi alternatywami. Pozwalam sobie wierzyć, że ogromna większość będzie korzystała z tej okazji, która być może nie powtórzy się.

W imieniu Rządu Brytyjskiego oświadczam, że bliski Wasz powrót do Kraju leży w najlepszym interesie Polski, która w obecnej chwili potrzebuje pomocy każdego ze swych synów wobec mozolnego zadania odbudowy Kraju oraz zacierania śladów spowodowanych wojną spustoszeń.

Ernest Bevin.

Sposób traktowania żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych powracających do Kraju.

1. Sposób traktowania żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych powracających do Kraju z zagranicy objawił się już w praktyce w przypadku żołnierzy, którzy wrócili do Polski z Francji i Włoch. Te same zasady będą stosowane także do żołnierzy, którzy powracają do Kraju z innych terytoriów.

Do powracających oficerów i żołnierzy nie będą stosowane represje ani kary, z następującymi wyjątkami:

A./ Represje i kary będą stosowane do osób, które służyły w wojsku niemieckim.

Należy dodać tutaj, że wszystkie osoby, które służyły w wojsku niemieckim, były podzielone przez władze niemieckie na cztery kategorie Volksdeutschów. Grupy trzecia i czwarta obejmowały osoby wpisane przymusowo na listę Volksdeutschów. Grupa druga obejmowała osoby uważane przez władze niemieckie za zgodne ich zaufania tylko do pewnego stopnia. Grupa pierwsza obejmowała osoby, uważane za zupełnie lojalne w stosunku do ustroju hitlerowskiego.

Co do tych osób, ogólne zasady stosowane wobec Volksdeutschów będą się odnosiły także do żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych powracających z zagranicy. Osoby, poprzednio zamieszkałe na terytoriach przyłączonych do Rzeszy niemieckiej i włączone do grupy trzeciej i czwartej będą automatycznie zrehabilitowane, podczas gdy osoby włączone przez władze niemieckie do grupy pierwszej lub drugiej będą musiały przeprowadzić swoją rehabilitację na drodze sądowej. Dla osób poprzednio zamieszkałych w t. zw. "Generalnym Gubernatorstwie" rehabilitacja przed sądem będzie obowiązkowa, ponieważ przyjęły one obywatelstwo niemieckie z własnej woli i bez przymusu.

B./ Represje i kary będą stosowane dalej wobec osób winnych Zdrady Stanu—według definicji przyjętej przez Polski Kodeks Karny obowiązujący od 1. września 1932r.

C./ Represje i kary będą również stosowane wobec osób winnych przestępstw pospolitych według definicji Polskiego Kodeksu Karnego obowiązującego od 1-go września 1932r. Powracający żołnierze Polskich Sił Zbrojnych nie będą jednakże oskarżani o przestępstwa z tytułu poprawek do Kodeksu Karnego wprowadzonych przez Polski Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, w przypadkach kiedy przestępstwa te zostały popełnione przed wprowadzeniem wyżej wymienionych poprawek.

Dekret amnestyjny z sierpnia 1945r. będzie stosowany do wszystkich członków Polskich Sił Zbrojnych powracających z zagranicy.

2. Ofiarna służba żołnierzy polskich, którzy walczyli na wielu frontach pod sztandarami naszych Sprzymierzonych Zachodnich będzie uznana narówni z bohaterstwem Armii Polskiej utworzonej na terenie Z.S.R.R. Żołnierze ci zatem, po powrocie do Polski będą traktowani na równej stopie z wszystkimi żołnierzami odrodzonych Wojsk Polskich. Postanowienie to obejmuje także prawo do zaopatrzeń wojennych.

3. Żołnierze podlegający demobilizacji będą zdemobilizowani, a ci, którzy wyrażą chęć pozostania w wojsku jako zawodowcy, będą mieli możliwość wstępowania do szkół oficerskich lub szkół podoficerskich i do pozostania w wojsku. Zdemobilizowani pozostaną w rezerwie na tych samych zasadach co zdemobilizowani żołnierze Polskich Sił Zbrojnych.

Stopień, wysługa lat, dekoracje i odznaki wojskowe zdobyte przez oficerów i żołnierzy w walce z Niemcami—na którymkolwiek froncie—będą uznane i zaliczone.

4. Żołnierze zdemobilizowani będą mieli takie same prawo do działek ziemi obecnie rozdzielanej między żołnierzy jakie przysługuje zdemobilizowanym żołnierzom odrodzonych wojsk Polskich.

5. Inwalidzi wojenni otrzymają zaopatrzenia i renty na podstawie istniejących ustaw.

Wszystkie sprawy poruszone w Ustępach 2, 3 i 4 jak wyżej, wyjaśnione już zostały w oświadczeniu publicznym złożonym przez Prezydenta Rady Narodowej, Bolesława Bieruta, podczas konferencji prasowej w Ministerstwie Informacji i Propagandy w Warszawie, jak również w odezwie Rządu Jedności Narodowej wydanej do wszystkich polskich oficerów, żołnierzy, marynarzy i lotników zagranicą.

Sprawy te były także przedmiotem exposé Ministra Obrony Narodowej, Marszałka Zymierskiego, na zgromadzeniu Rady Narodowej w dniu 1-go stycznia 1945r. Były one również poruszone w Rozkazach Dziennych wydanych przez Naczelnego Wodza z okazji 1-go Maja, Święta Narodowego 3-go Maja, Dnia Niepodległości 22-go lipca i Rocznicy Bitwy pod Grunwaldem. Ponadto, sprawy te wspomniane były w mowie wygłoszonej w pierwszą rocznicę Pierwszej Dywizji i w wywiadzie udzielonym przez Marszałka Zymierskiego przedstawicielom Agencji Polpress 2-go sierpnia 1945r.

6. Członkowie Polskich Sił Zbrojnych będą mogli sprowadzić do Polski przedmioty osobistego użytku bez żadnej opłaty celnej. Będą mogli przelać ze Zjednoczonego Królestwa do Polski konta swoje w funtach sterlingach. W tym celu, właściciele kont bankowych będą musieli złożyć podanie do władz brytyjskich o przelew ich kont w funtach sterlingach, lub części tych kont, na rachunek Narodowego Banku Polskiego w Banku Anglii. Na tej podstawie otworzy się dla nich konta w bankach polskich. Wypłaty z tych kont będą dokonywane według kursu podanego przez władze polskie żołnierzom Polskich Sił Zbrojnych. /Władze polskie stwierdzają, że obecny kurs ustalony w tym celu wynosi, wraz z subsydiami, 420 złotych za jeden funt sterling./

7. Po powrocie do Polski członkowie Polskich Sił Zbrojnych narodowości polskiej lub żydowskiej, pochodzący z dzielnic położonych na wschód od Linii Curzona, będą traktowani automatycznie przez Rząd Polski jako obywatele polscy i nie będą musieli składać deklaracji stwierdzającej wybór obywatelstwa polskiego.

8. Rodziny członków Polskich Sił Zbrojnych rozsiane teraz po całym świecie, jak np. w Afryce Wschodniej, Iranie, Palestynie, Ameryce Południowej itd, będą mogły połączyć się w wojskowymi, członkami swoich rodzin, w Polsce.

9. Komunikacja pocztowa i telegraficzna z Polską została w zasadzie przywrócona ; będzie stopniowo ulepszana pod względem technicznym.

Osoby powracające do Polski jako zdemobilizowani żołnierze będą otrzymywały pomoc i informacje w Polskich Biurach Repatriacyjnych, które zorganizowano na granicy i w licznych miastach Polski.